

PELASTUSOPISTO

Kohti tuloksellisempaa turvallisuusviestintää

Mobiilipelien soveltuvuus alakouluikäisten
turvallisuustietoisuuden lisäämiseen

Tutkimus- ja kehittämishanke 2018–2019

Tutkija Aino Harinen, Pelastusopisto

PSR
PALOSUOJELURAHASTO

Hankkeen tausta

- Alalla kasvava kiinnostus onnettomuuksien ennalta ehkäisemiseen, erityisesti lasten ja nuorten tavoittaminen nähdään tärkeäksi
- Samoilla keinoilla ja kanavilla ei tavoiteta kaikkia ihmisryhmiä > tarvitaan kohderyhmälähtöistä turvallisuusviestinnän suunnittelua ja toteutusta
- Asiakaskeskeisyys sekä palvelumuotoilun ideat alkavat näkyä myös pelastustoimessa: lähtökohdaksi toiminnan suunnitteluun kohderyhmien odotukset ja kokemukset palvelusta > käyttäjälähtöisyys
- Lasten ja nuorten kiinnostus mobiilipeleihin lisääntyy jatkuvasti, otettu käyttöön jo opetustoimessa
- Myös pelastustoimessa kiinnostusta mobiilipelien hyödyntämiseen, aiempaa tutkimusta alalta vähän
- Yksittäisillä pelastuslaitoksilla ei mahdollisuutta pelien testaukseen ja kehittämiseen, yksittäisiä kokeiluja tehty > tarve valtakunnalliselle yhteistyölle
- Turvallisuusviestinnän vaikuttavuuden arviointi osoittautunut haasteelliseksi

Hankkeen tavoitteet (1/3)

Turvallisuusviestintä ja -koulutus yleisesti

- Selvitetään syväluotaavilla menetelmillä lasten kokemuksia turvallisuudesta ja turvallisuuskoulutuksesta: Mitkä teemat koetaan tärkeiksi? Mistä lapset haluavat tietoa? Millaiset lähestymistavat koetaan tehokkaimmiksi ?
- Selvitetään haastatteluilla ja kyselyillä opettajien näkemyksiä turvallisuuskasvatuksesta ja eri lähestymistapojen soveltumisesta valitulle kohderyhmälle

Hankkeen tavoitteet (2/3)

Mobiilipelien soveltuvuus turvallisuusviestintään

- Saadaan lisää ymmärrystä pelien hyödynnettävyydestä turvallisuusviestinnässä
- Haetaan vastauksia mm. seuraaviin kysymyksiin:
 - Millaiset pelit kiinnostavat? Miten pelien pariin hakeudutaan? Miten lapset käyttävät älypuhelimia arjessaan?
 - Millaiset pelillistämiselementit voisivat soveltua lapsille kohdennettuun turvallisuusviestintään? Mitä erityistä tulisi ottaa huomioon turvallisuuspelejä suunniteltaessa?
 - Millaisia ajatuksia lapsilla ja kasvattajilla herää mobiilipeleistä turvallisuusviestinnän välineenä?
 - Kannattaako peliin investointi?
- Tuotetaan tietoa pelien kehittämistä varten
- Luodaan verkosto, joka kehittää hankkeen aikana pilotin mobiilipelille > pilotin toimivuutta testataan pilottiluokkien kanssa ja kehitetään saadun palautteen perusteella > hankkeen jälkeen pilotti toimitetaan pelastuslaitoksille, ja sen kehittämistyö jatkuu em. verkoston yhteistyönä > jatkokehittämiselle ja pelin käyttöönotolle haetaan mahdollisesti erillinen rahoitus
- Tehdään alustavia havaintoja hankkeeseen osallistumisen vaikutuksista osallistujien turvallisuusosaamiseen ja -asenteisiin

Hankkeen tavoitteet (3/3)

Lisäksi tavoitteina ovat mm. seuraavat:

- Kartoittaa jo olemassa olevia pelastustoimen mobiilipelikokeiluja ja jakaa hyviä käytänteitä
- Tiivistää pelastuslaitosten keskinäistä yhteistyötä turvallisuusviestinnän kehittämisessä
- Syventää pelastuslaitosten yhteistyötä ministeriöiden, muiden päättäjien, kumppanuusverkoston sekä alan järjestöjen kanssa turvallisuusviestinnän kehittämisessä
- Syventää opetustoimen ja pelastustoimen yhteistyötä turvallisuusviestinnän kehittämisessä
- Tunnistaa pelastustoimen kehittämis- ja osaamistarpeita uusien välineiden käyttöönotossa
- Tuottaa alan koulutuksessa hyödynnettävää pohjatietoa
- Viestiä turvallisuusviestinnästä laajasti niin alueilla kuin valtakunnallisesti
- Tuottaa uusia avauksia turvallisuusviestinnän vaikutusten ja vaikuttavuuden mittaamiseen
- Testata palvelumuotoilun menetelmien soveltuvuutta pelastustoimen turvallisuusviestinnän kehittämiseen

Aikataulu ja menetelmät

- Toiminta-aika 1.9.2018–31.12.2019
- Mukana neljä pilottikoulua: kaksi Pirkanmaalta ja kaksi pääkaupunkiseudulta (kohderyhmänä kakkosluokat)
- Focus group -haastattelut pilottiluokkien oppilaille (yksi kierros hankkeen alussa ja toinen hankkeen päättyessä) sekä turvallisuusosaamisen alku- ja loppumittaukset
- Pilottiluokkien opettajille toteutetut haastattelut ja kysely(t)
- Pilottipelisovelluksen testaus osallistuvien luokkien kanssa
- kerätään sekä näkemyksiä turvallisuusviestinnästä ja mobiilipeleistä yleensä että kokemuksia hankkeessa kehitetystä pilotista ja sen testauksesta
- Lisäksi jatkuva kehittämistyö hankkeen työryhmässä ja verkostossa

Yhteistyöverkosto

- Pelastuslaitokset: Etelä-Karjala, Etelä-Pohjanmaa, Helsinki, Kainuu, Pirkanmaa, Pohjois-Savo, Päijät-Häme, Satakunta ja Varsinais-Suomi
- Sisäministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö
- Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto
- Pelastusalan järjestöt
- Oppilaitokset ja tutkimuslaitokset: yliopistot, ammattikorkeakoulut
- Pilottikoulut
- Kunnat, yritykset, muut mahdolliset yhteistyötahot

Tavoitellut tulokset

- Hankkeessa tuotettava tieto antaa syötteitä turvallisuusviestinnän arviointiin ja kehittämiseen sekä turvallisuusviestinnän vaikuttavuuden mittaamiseen
- Hankkeessa tuotetaan yhdessä käyttäjien kanssa pilottia pelisovellukselle, joka voidaan myöhemmin ottaa käyttöön pelastuslaitoksilla valtakunnallisesti
- Tuotettua tietoa voidaan hyödyntää myös sekä Pelastusopiston peruskoulutuksen kehittämisessä että täydennyskoulutuksen suunnittelussa

Tulosten hyödyntäminen

1. Koulutuksessa

- tuotetaan tietoa mobiilipelien soveltumisesta turvallisuusviestinnän välineeksi
- testataan syvähaastattelujen ja data-analytiikan hyödyntämisen soveltumista turvallisuusviestinnän vaikuttavuuden mittaamiseen
- kartoitetaan teemaan liittyviä osaamistarpeita pelastuslaitoksilla

2. Päätöksenteossa

- kootaan kokemuksia turvallisuusviestinnän menetelmistä sekä näkemyksiä erityisesti mobiilipelien soveltumisesta turvallisuusviestintään
- annetaan suosituksia turvallisuusviestinnän menetelmien kehittämiseksi
- annetaan syötteitä pelastustoimen uudistushankkeen työhön

3. Pelastuslaitosten toiminnassa

- hankkeessa kootun tiedon, suositusten ja uusien avauksien hyödyntäminen
- hankkeessa kehitettävän pilotin testaus ja lanseeraus valtakunnallisesti edelleen kehitettäväksi ja myöhemmin käyttöön otettavaksi

Henkilöstöresurssit ja rahoitussuunnitelma

- Pelastusopisto: tutkija/projektipäällikkö (16 htk), tutkimusapulainen (6 htk), tutkimusjohtaja (0,5 htk), tutkimussihteeri (0,5 htk), opettajat (2 htk)
- Helsingin kaupungin pelastuslaitos: tutkimuspäällikkö (2 htk)
- Pirkanmaan pelastuslaitos: erikoissuunnittelija (1 htk)
- Työryhmä: Etelä-Karjalan, Etelä-Pohjanmaan, Helsingin kaupungin, Pirkanmaan, Pohjois-Savon, Päijät-Hämeen, Satakunnan ja Varsinais-Suomen pelastuslaitokset (40 h/hlö)
- Verkosto: Kumppanuusverkoston TUVI-työryhmä, Kainuun pelastuslaitos, Satakunnan pelastuslaitos (5–10 h/hlö)
- Ohjausryhmä, pelastuslaitosten edustajat (2hlö, 4 x 2 h)
- Työpajat ja seminaarit, pelastuslaitosten osallistujat (20hlö, 2 x 6 h)
- Kokonaisbudjetti n. 170 000 euroa
- Rahoitus:
 - Palosuojelurahasto 75 %
 - Pelastusopisto 6 %
 - Pelastuslaitokset (työpanos) 19 %

PELASTUSOPISTO

Lisätietoja:

Tutkija Aino Harinen, aino.harinen@pelastusopisto.fi,
+358 295 453 531, @HarinenAino

tutkimus@pelastusopisto.fi

@peo_tutkimus

www.facebook.com/pelastusopisto.tk

#Mobituvi